

Disputatio
theologica de
justificatione &
fide salvifica, Dei
o. m. auxilio...

Svenonius, Enevald,

11 Ae (var. a)

National Library
of Sweden

Vov A

Diep.
Abo

IN NOMINE JESU!
DISPUTATIO THEOLOGICA
DE

JUSTIFICATIONE
& FIDE SALVIFICA,

Dei O. M. Auxilio,

In Regiâ Academia Aboënsi publicè examinanda,

P R Æ S I D E

E N E V A L D O S V E N O N I O,

Q. G. Al. S. S. Theol. Doct. & Prof. Publico.

R E S P O N D E N T E

P E T R O S V E N O N I S P L A T I N O,

Smol. S. R. Mis Alumno.

*In Audit. Super. & Maximo die 10. Oct. A. xpi 1707
1663. horis ab 8. matutinis.*

A B O Æ,

Impressa à PETRO HANSONIO Acad Typ.

VIRIS

*Praclariss: Plurimum Reverend. Prudentiss.
Spectatiss. Prestantiss & honoratiss.*

Dn. M. ANDRÆ THU-

RONIO, in Regia Academiâ Aboënsi Metaphy-
sices, Physices & Logices Professori celeberrimo, ut & uni-
versitatis h. t. **RECTORI** Magnifico; Præceptoris suo o-
ptimo, Patrono ac promotori Magno, quovis obse-
quij & honoris cultu prosequendo,

Dn. M. Haquino M. Platino, Ec

clesiæ in Diœcesi Wex: Urshultensis Pastori vigilantissimo,
Territorij Kinnavallensis Præposito dignissimo; Avunculo
suo honoratissimo, mecænati & promotori plurimum su-
spiciendo,

Dn. Svenoni Rydenio, inclytæ

Finnorum Metropolis, Aboæ, Senatori & Secretario fide-
lissimo, accuratissimo; fautori & benefactori multis nomi-
nibus probatissimo,

Dn. JONÆ Anberg/ legionis pedestris Logistæ
circumspectissimo, fautori & benefactori suo colendo,

Dn. NICOLA O M. Bagge/ Philosophiæ Can-
didato meritissimo, ut & S. S. Theol. studioso indefesso;
amico & fratri integerrimo,

Dn. GABRIELI Kluwensiel/ in civitate Abo-
ënsi negotiatori perindustrio, amico suo honorando,

*Disputationem hanc Theologicam in Animi grati rex-
migror, & ulterioris promotionis & favoris spem
officiosissime dedicat offertq;*

PETRUS PLATINUS.

COLLEGIJ THEOLOGICI
DISPUTATIO SYNOPTICA XVI.

De

JUSTIFICATIONE ET FIDE
SALVIFICA.

PRÆSIDE

ENEVALDO SVEN. Q. G. Al. S. S. Th. D.

& Prof. Publico.

Respond. PETRO SVEN. PLATINO VVexâ Smolando.

Examinanda Aboæ, in Audit. Max. ad diem 10. Octob. A. g. 1663.

THE S. I.

Mediorum Salutis Respectu Dei primûm occurrit *Justificatio*, locus equidem, si sanum interpretem habuerit, unde tanquam ex propugnaculo totius Christianæ Religionis stativa defenduntur; adeo ut fateatur ipse adversarius *Pighius*, in hoc velut cardine verti & ex hoc principio pendere universam penè, quæ inter Lutheranos & Pontificios in Fide est, controversiam. Haud igitur detrectemus, monitore *Chemnitio*, quavis certamina subire, pro tuenda conservandaq; ejus puritate, LL. cc. Art. de just. p. 548.

II. *Justificare* in hoc articulo significationem forensam obtinet, ac idem est quod peccatorem coràm tribunali Dei constitutum & ad thronum gratiæ fugientem à peccatorum culpâ & pœnâ æternâ absolvere, adeoq; justum declarare ac pronunciare, Prov. 17:15. Esa. 5. 23. Job. 9: 2. 3. Rom. 14: 10. Heb. 9: 5. Rom. 8: 15. 33. 34. Pl. 32: 1. 2. &c. Nequaquam igitur justificatio consistit vel in Charitatis infusione, quam Pontificij justificationem primam vocant, vel ejusdem exercitio, quam justificationem denominant secundam. Unde etiam valde emphatica verba Philippi Mel. in L. C. de just. hæc sunt: Quamquam cum Deus remittit peccata, simul donat spiritum S. inchoantem novas virtutes; tamen mens peccatrefacta, primum querit remissionem peccatorum &

Q

recon-

reconciliationem, de hac angitur, de hac dimicat, in veris pavoribus non disputat quæ virtutes infusæ sint, quæ etsi comitantur reconciliationem, tamen nequaquam judicandum est nostram dignitatem aut mundiciem causam esse remissionis peccatorum: ideo toties inculcatur particula GRATIS.

III. Si disputetur de Foro competenti, omnes subiecti sumus tribunali justitiæ condemnantis impios: Rom. 2: 9. Filius Dei verò impetravit nobis beneficium appellationis ad thronum Gratiæ, Col. 2: 14. Phariseus itaq; hoc beneficio spreto, volens intrare iudicium coram Deo, condemnatur: Publicanus verò primùm coram tribunali justitiæ accusatus, convictus & condemnatus, fide provocat ad thronum gratiæ, & justificatur, Luc. 18: 14. Ad hunc processum respiciunt etiam S. Patres: Bernh. serm. 1. de annunc. ait: Sic arbitratur Apostolus, gratis justificari hominem per Fidem, si credis peccata tua non posse remitti, nisi ab eo, cui soli peccasti. Augustin. in Psal. 31: Si, inquit, justificatur impius, ex impio fit justus, sed quomodo? Nihil boni fecisti, & datur tibi remissio peccatorum. Attenduntur opera tua, & inveniuntur omnia mala: si quod debetur illis operibus, Deus redderet, utiq; damnaret: Quid ergò fit, non tibi Deus reddit debitam pœnam, sed indebitam gratiam, debebat vindictam, dat indulgentiam.

IV. Vocabulo *justificare* æquipollent hæc Synonyma, & in scriptura S. tanquam *ισοδυναμῆρα* permutantur: Fidem imputare ad justitiam, Rom. 4: 3. 5. Tergere iniquitates, & non imputare peccatum, Ps. 32: 1. Remittere peccata, Matth. 9: 2. Joh. 20: 23. Rom. 3: 25. Act. 10: 43. 1. Joh. 2: 12. Condonare, & Chirographum tollere, Col. 2: 13. 14. Solvere, Matth. 16: 19. c. 18: 18. Salvare, Matth. 1: 21. Luc. 9: 56. 2. Tim. 4: 18. Sic passivo *justificari* æquivalent: Non venire in iudicium, non judicari, non condemnari, Joh. 3: 8. 16. 17. Redimi, Rom. 3: 24. 1. Cor. 1: 30. Gal. 4: 5. Reconciliari, 2. Cor. 5: 19. Rom. 5: 10. Benedici cum fidei Abrahamo, Gen. 12: 3. Act. 3: 25. Gal. 3: 9. cui opponitur maledictio, Act. 13:

Act. 13: 38. Salvari, salvum fieri, Mar. 16: 16. Ubi Salvus erit & Condemnabitur, opponuntur eodem planè modo, quo justificari & condemnari apud Paulum. conf. Mat. 9: 2. & Rom. 5: 1. sic Act. 4: 12. c. 15: 11. Rom. 11: 11. Eph. 2: 8. 2. Tim. 1: 9. Tit. 3: 5.

V. Nota: Vocem Salvationis æquivocam esse; vel enim eadem denotatur Fruitio Gratia, quâ ratione etiam in hac vitâ salvati & salvi facti dicimur, ut in allegatis exemplis, eoq; sensu salvatio & justificatio coincidunt, adeoq; realiter non differunt; vel Fruitio Gloria, quâ ratione in resurrectione demum salvabimur; & quamvis hoc respectu justificari & salvari non sint synonyma: πρόσκαρτοι enim justificantur & tamen non salvantur; Essentialitèr tamen conveniunt ijsdem enim causis acquiruntur & constiuuntur; sicut enim justificamur gratis, gratiâ Dei, ex Fide Jesu, vel per fidem, non ex operibus, Rom. 3: 14. Gal. 2: 16. Eodem modo & ijsdem causis salvamur & vitam æternam consequimur: Joh. 3: 15 seqq. Tit. 3: 7. Et sicut per justificationem habemus propitium Deum, & primitias futuri gaudij cœlestis sentimus in conscientia: ita per salvationem eisdem privilegijs, sed infinito modo perfectioribus fruemur, cum Deus erit omnia in omnibus: usurpanda enim erunt Re, quæ in promissionis spe habuimus. Quò sensu lætamur cum Apostolo dicentes: sive vivimus sive morimur Domini sumus. Conf. Rom. 14: 8. Phil. 2: 12.

VI. Hanc sententiam ex asse probant tum Augustini confessores Art. VI: Hoc constitutum est à Deo, ut qui credit in Christum salvus sit, sine opere, sola fide, gratis accipiens remissionem peccatorum; tum concordia Architecti,

dum ajunt: *Confidimus, quod propter solam Christi obedientiam, ex gratiâ remissionem peccatorum habeamus, sancti & justî coram Deo Patre reputemur & aternam salutem consequamur.* Epit. p. 585. §. 4. Et porro: *Sed & hic error rejiciendus est, cum docetur hominem alio modo, seu per aliquid aliud SALVARI, quam per id quo coram Deo IUSTIFICATUR, ita ut sine operibus per solam quidem Fidem coram Deo justificemur: sed tamen absq; operibus salutem aternam consequi impossibile sit.* Hoc ideo falsum est, quia è diametro pugnat cum dicto Pauli Rom. 4: *Beatitudo hominis est, cui Deus justitiam imputat sine operibus.* Et hoc est Fundamentum Paulina Diss. quòd eodem prorsus modo & justitiam & salutem consequamur. Imò, quod eo ipso, cum Fide justificamur, & adoptionem in Filios Dei & hereditatem vitæ aternæ atq; salutem adipiscamur. Eamq; ob causam Paulus particulas illas exclusivas, id est, ejusmodi voces, quibus opera & propria merita prorsus excluduntur, videlicet (*Ex Gratia, sine operibus, & similes*) non minùs constantè & gravitèr in articulo SALUTIS, quam in art. IUSTIFICATIONIS nostræ urget. Decl. F. C. p. 694. §. VII.

VII. Profliganda igitur meritò est & vel à pueris, qui in Cat. Min. Luth. de sacr. alt. didicere: *ubi est remissio peccatorum ibidem est & vita & salus,* Futilitas Masenij & Syncretistarum refutanda, distingventium quoad causas, inter justificationem & salvationem, item salvationem in hâc & futurâ vitâ, quasi hæc etiam opera includeret. Merè precaria quoq; & inepta est distinctio inter salvationem infantum & Adultorum: cum unica sit via & porta salutis, Matth. 7: 14. Joh. 14: 6. Act. 4: 12. c. 10: 43. c. 15: 11. & una fides, Eph. 4: 4.

VIII. Justificatio est actio Dei, quâ hominem credentem

dentem in Christum, à peccatis gratis absolvit, eidem-
què justitiam hujus (Christi) ita imputat, ut plenissimè
reconciliatus & in cohæredem adoptatus, à Reatu & sup-
plicio liberetur atq; æternam beatitudinem adipiscatur
Hab. 2: 4. Pl. 33: 1. 12. Rom. 8: 33. c. 3: 10. seqq. c. 4:
2 seqq. c. 5. 1. seqq. Gal. 3: 1. seqq. c. 4: 1. seqq. Eph. 2:
8. 9. Heb. 11: 1. seqq. &c.

IX. Causa justificationis 1. *Efficiens* eaq; impulsiva
προηγούμενη est *Gratia Dei Universalis* seu catholica mise-
ricordia, quæ quia propriè sit affectus ex intuitu Mi-
seriæ natus, hujus causa *προκαταρκτική* est nostra cala-
mitas per seductionem diaboli introducta, Act. 13: 38.
Rom. 8: 3. c. 5: 8. Gal. 4: 5. Heb. 2: 15. Joh. 3: 16. 1. Joh.
3: 8. Significat autem Gratia Dei non infusum chari-
tatis habitum, ut *Papicola* volunt, sed immensam Dei
dilectionem, omne nostrum meritum & opus quamvis
à Fide profectum excludens, Eph. 2: 4. 2. Tim. 1. 9. Tit.
3: 5. Notat etiam vox *Gratis*, non frustrâ vel temerè,
sed gratuitò & absq; omni nostrorum operum sive in-
terventu sive respectu.

X. *Efficiens causa Meritoria*, est tota *obedientia Christi*
activa scilicet & passiva, atq; Mors ipsa præcipuè; is enim
solus torcular iræ divinæ calcavit, Esa. 63: 3. Conf. O-
seæ 13: 14. 1. Pet. 2: 21. 24. 1. Cor. 15: 3. Rom. 4: v. ult. c.
5: 6. Adeoq; totus Christus secundum utramq; naturam
noster est Mediator, justitia, & sufficientissimum *λύ-
τρον*, Esa. 53: 4. 5. Jer. 23: 6. Rom. 8: 32. Gal. 4: 4. 1. Joh.
3: 8. 2. Cor. 5: 18. Col. 1: 20. 1. Tim. 2: 5. quod non solum
adversus Stancarum & A. Osian. sed & ipsos Socinianos
credendū est, qui multifariam merito Christi derogant.

XI. *Efficiens causa instrumentalis*, Resp. Dei est Evangeli-
um &

um & sacramenta, Resp. nostri est *Fides*, quæ vox etiam in scripturis, valde *πολύσημο* est, usurpatur enim pro *α.* Hypocrisi & fidei jactantiâ, 1. Cor. 13: 2. Jac. 2: 14. *β.* Persuasionem edendi miracula, Matth. 17: 20. Marc. 11: 12. *γ.* Constanti cursu piæ vitæ, 2. Cor. 1: 14. Rom. 1: 8. *δ.* Bona Conscientiâ, Rom. 14: v. ult. *ε.* Veracitate servandi promissa, tum in *Deo*, Esa. 11: 5. Jer. 5: 1. 3. Ose. 5: 9. Pl. 33: 4. Rom. 3: 3. tum *In nobis*, Gen. 39: 8. Syr. 22: 28. *ς.* Impletionem promissionum Dei, Gal. 3: 25. *ζ.* Professionem fidei propriam, 1. Tim. 5: 12. *η.* *Notitia* veræ Religionis & doctrinæ cœlestis vel in genere, Gal. 6: 10. vel in specie pro salutari Notitiâ ejusq; objecto doctrina Evangelij atq; Fidei articulis, Esa. 53: 11. Joh. 17: 3. Rom. 3: 27. c. 12: 6. *θ.* *Assensu*, Joh. 4: 50. Act. 13: 8. c. 14: 22. *ι.* *Fiduciâ*, quam Græci *πληροφορίαν* vocant, in particulari promissionum apprehensione & applicatione consistentem, Matth. 8: 10. Luc. 17: 5. Act. 3: 16. Heb. 10: 22. 35. c. 11: 1. seqq. Unde celeberrimi tituli nati: *παροργισία*, Eph. 3: 12. 1. Joh. 2: 2. 3. *πεισοίθησις*, Phil. 3: 4. *θάρα*, Matth. 9: 2. *κἀύχημα*, Rom. 5: 2. &c. His tribus postremis significationibus in præsentī controversiâ de justificatione sumitur. Justificat tamen non est in prædicamento *Qualitatis*, sed *Relationis*, & applicatione ac imputatione justitiæ Christi absolvitur.

XII. Duo autem in justificatione imputationis modi concurrunt, prior est *σρητικός* in remissione & oblivione peccatorum consistens; posterior est *θετικός*, appropriationem obedientiæ Christi ponens, Rom. 4: 3. seqq. Hinc itaq;

XIII. *Fides justificans non est nuda tantum Notitia historie de Christo: sed ingens atq; tale Dei donum, quo Christum Redem*

Redemptorem nostrum, in verbo Evangelij rectè agnoscimus ipsiq; confidimus, quòd videlicet propter solam ipsius obedientiam ex gratiâ remissionem peccatorum habeamus, sancti & iusti coram Deo patre reputemur, & aeternam salutem consequamur. Epit. F. C. pag. 585. Verbo: πιστις ἔστι τῶν ἐλπιζομένων ἡμῶν αἰσ, Heb. 11: 1. h. e. Fides est certa & immota persuasio rerum sperandarum.

XIV. II. Causa justificationis Materialis, circa quam, seu objectum, est Homo peccator justificandus, juxta illud: qui credit in eum, qui justificat impium, ei Fides sua imputatur ad justitiam, Rom. 4: 5. Conf. v 7. & 8. Fidei verò objectum, sunt promissiones divinæ, non quidem Legales, quippè quæ dubios nos faciunt, ob additam conditionem perfectæ obedientiæ, quæ impossibilis: sed Evangelicæ, quæ maximè nos erigunt, cum sint merè gratuitæ ac nostris operibus nequaquam superstructæ. Hinc idè ex fide dicimur justificari, ut firma sit Promissio, Rom. 4: 16. Speciale verò Fidei objectum est Meritum Christi.

XV. Nota: Quod à Masenio in Medit. Conc. Protest cum Cath. p. 26. dicitur, peccatorem seu infidelem quemvis justificari per Fidem sine operibus; justum verò hominem non ex fide tantum, sed operibus quoq; justificari, omni veritatis fundamento caret: qui enim justus est justificetur adhuc, Ap. 22: 11. scilicet non supplendo per opera quod fidei desit, sed continuando per spiritum quod rectè creditum: ἔτι enim non est πληθυντικόν, sed ποῦρότερον.

XVI. III. Formalis causa justificationis nostræ, si totam rei naturam respicias, est, Remissio peccatorum & acceptatio in Gratiam ad vitam aeternam, propter Christi meritum Fide apprehensum, Rom. 3: 25. sin causam hujus naturæ attendas, est ipsa gratuita imputatio meriti Christi per solam Fidem apprehensi, Rom. 3: 24. c. 4. 5. seqq. Tam arcto autem vinculo connexa sunt Gratia Dei, Meritum Christi & Fides, ut uno nominato, reliqua neusitiquam excludi, sed simul comprehendi necesse sit, Conf. B. Meisn, Anstthrop. Decad. III. Disp. 27. p. 327.

XVII. IV. Finitis justificationis nostræ Resp. Dei est demonstratio

monstratio Misericordiæ ejus, seu justitiæ Evangelicæ Rom. 3: 24. 25. de hac justitiâ Dei vide differentem prolixè & acute B. Chemnitium L. C. part. 1. pag. 64L. *Respectu Nostri* est, hac quidem in vitâ, pax & Tranquillitas Conscientiæ, Rom. 5: 1. In alterâ, salus & Beatitude æterna, Rom. 1: 16. 1. Pet. 1: 9.

XVIII. Cum Fidei definitionem Apostolicam etiam Spes ingrediatur, utile erit scire differentiam; Discrepant enim 1. Subjecto, spes in voluntate est formaliter: Fides simul in intellectu. 2. Objecto, Fides præsentia, spes futura intuetur. 3. Officio, Fides apprehendit, spes expectat. 4. Tempore, Fides prior, spes post. 5. Effectu, Fides pugnat contra errores & hæreses, judicans spiritus & doctrinas: spes pugnat adversus tribulationes, crucem, impatientiam, speratq; bona sub malis. Conf. B. Luth. Tom. 2, Jen. g. fol. 322: aliâ conjunctissimâ quâdam Relatione conveniunt:

XIX. *Spes enim est certa & immota persuasio rerum creditarum*: etenim utriq; *πληροφογία* tribuitur, *Spei*, Heb. 6: 11. 19. Fidei, Heb. 10: 22. utrumq; adversus dubitationem Papisticam firmiter tenendum est.

XX. Tandem ut Firmum maneat, quod Christus solus sit agnus Dei, qui tollit peccata mundi, Joh. 1: 29. Universa B. operum nostrorum consideratio ex agro justificationis & salvationis relegatur. Ideoq; hanc Luth. *παράδειξον* de justificatione & salute nostrâ ex Art. Schmalcald. promptam studiosissimè, hodiè præfertim, observa: *De hoc articulo cedere, aut aliquid contra illum largiri aut promittere nemo piorum potest, etiamsi cælum & terra ac omnia corruant: non enim est aliud nomen hominibus datum, per quod salvari possimus, Act. 4. Et per vulnera ejus sanati sumus, Esa. 53. Et in hoc articulo sita sunt & consistunt omnia, quæ contra Papam, Diabolum & Universum Mundum, in vitâ nostrâ docemus, testamur & agimus. Quare oportet nos de hac doctrinâ esse certos & minimè dubitare, alioquin actum est prorsus. Et Papa & Diabolus, & omnia adversa jus & victoriam contra nos obtinent. p. 305.*

Tantum de justificatione.

I. N. I.

Ad
Respondentem

Doctrinâ & Humanitate conspicuum Juvenem,
DN. PETRUM S. PLATINUM,
amicum & ὁμοχώριον dilectum :

NOs decet hoc fragili miseros ita vivere seculo,
Ut liceat Vitâ post meliore frui;
Non meliore frui vitâ datur amplius unquam,
Quàm si *vivificam* det Deus ipse *Fidem*:
Naufragium ast Fidei quisquis facit ille salutis
Spe cadit, & tragico fine perire solet.
Non sic excubiâ, non scuta, nec arma, nec enses,
Defendunt homines *justifica* utq; *Fides*;
Digna equidem ingenio tibi cessit crede PLATINE,
Dignior Eloquio, sustine, materies!

L. Mq;
P R Æ S E S.

Præstantissime DN. PETRE PLATINE,
amicotum optime ac frater integerrime.

PRæclara & egregia virtus diu in occulto esse non
potest, sed ubiq; sese exerit; & quoniam supremum Numen
Te varijs eximijsq; ornaverit donis, utpote, ingenio sagaci, ju-
dicio peracuto, linguâq; diserta, & animo literis ac virtuti de-
ditissimo; Ex quo enim te nosse cœpi, tantum in te literarum a-
morem animadverti, ut quasi cum ingenio certares, Teq; ipsum
vincere nitereris; Hinc in occulto esse non potes, quippe, qui exi-
mio in Studio Theologico Te exeris specimine, quo te bonis omni-
bus commendationem facis. Elegisti sane Materiam sat arduam
defendendam, & inter Theologos maximè controversam; Hic
enim Articulus omnium proximè salutis nostræ negotium attingit,
imo!

imo! in hoc summus penè totius rei, ac plerarumq; controversiarum Theologicarum, cardo vertitur. Quare quamdiu illi sua constat integritas, tamdiu ceteri suos retinent nervos, illo autem subruto, in alijs illicò doctrina puritas obliteratur. Non es E. tua laude fraudandus, qui ingenium eximium, per luxum & in graviam torpescere non sinis, sed in rebus arduis ac sacris strenuè excolis, quo fit ut digna Te olim maneant laboris premia, promeritiq; honores. Necessitudinis nostrae arctissima non satis effera memor, si te amica gratulantis voce non prosequeretur: Nam Tibi quod apud omnes Magno è honori, id Tuis omnibus summo esse gaudio, probè novisti; Amicitia enim veratantò de alterius fortuna gaudet vehementius, quantò venit Expectator. Gratulator E. Tibi, de felicissimo studiorum progressu, omniumq; virtutum ornamento; qui semper ab ineunte aetate, secreta estimatione pensitaveris, Divitiarum gloriam fluxam esse & fragilem, virtutem verò claram aeternamq; haberi. Hanc Tu studiosè sectatus es, hinc gloria Te manet aeterna, Nam vivis post funera virtus. Hoc docto tuo discursu, abunde probas, Te nec operam luisse praeceptorum, nec votum fefellisse parentum, nec spem amicorum frustra. cedant tibi porrò res tuae, fausto ac secundo gressu, servet te Deus incolumitate prosperrima, integritate inculpata, vitæq; prosperitate, quò te optimè valentem ad destinatum studiorum tuorum scopum fructusq; quam citissimè provehi, conspiciere possim. Vale

Dabam Aboæ
11. Septemb.
A. 1663.

Tibi ad fraterna officia
addicissimus

NICOLAUS Bagge
Phil. Cand.

